

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ

Study and Development Wicker ware product with a Java weed.

ลงทะเบียนวันที่	19 ส.ค. 2553
ลงทะเบียน	111535
เลขหมู่	อพ NK
	3619.5 2/341ก
หัวเรื่อง	ดงอวกาศ

PRAPASRI PHOTHONG

The Faculty of Fine And Applied Arts
Rajamangala University of Technology Thunyaburi
September 2009

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการวิจัยฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วย ความเมตตา กรุณา และความช่วยเหลือที่ดีจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ธนา เหมวงษา ท่านคนบดี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ผู้ช่วยศาสตราจารย์อริยา สุอังคะวาทีน รองคนบดีฝ่ายวิชาการและวิจัย และผู้ช่วยศาสตราจารย์วนิดา ฉินนะโสิต ที่ปรึกษาที่คอยช่วยเหลือแนะนำ คำปรึกษาแนะนำอย่างใกล้ชิดตลอดการทำวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ชวลิต ศรีทับทิม ผศ.ดร.ปานฉัตต์ อินทร์คง และดร.สมพร วาสะศิริ ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่กรุณาตอบแบบสัมภาษณ์ พร้อมทั้งให้ปรึกษาและคำแนะนำในการพัฒนาแบบร่างผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานผักตบชวา เพื่อนำมาพัฒนาและปรับปรุงผลิตภัณฑ์ ทำให้งานวิจัยสำเร็จลงได้ด้วยดี

ขอขอบคุณ ท่านเจ้าของหนังสือ ตำรา เอกสาร สื่อออนไลน์ต่าง ๆ และงานวิจัยทุกท่าน ที่ผู้วิจัยใช้ในการอ้างอิงทำให้งานวิจัยสำเร็จลงได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูง

ขอขอบคุณ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ที่ให้การสนับสนุนเงินงบประมาณแผ่นดิน ประจำปี 2551 ในการทำวิจัย ครั้งนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย ได้รับความช่วยเหลือด้วยความอนุเคราะห์จากผู้บริหาร ผลิตภัณฑ์และผู้จำหน่ายผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานผักตบชวาในตลาดนัดสวนจตุจักร กรุงเทพฯ ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่าน

คุณค่าและประโยชน์ของรายงานการวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณ บิดา มารดา ที่ให้ความกรุณาอบรมสั่งสอนและสนับสนุนโอกาสในการศึกษา ผู้มีพระคุณ ครู - อาจารย์ทุกท่าน ที่ประสพวิชาอบรมสั่งสอน แก่ผู้วิจัยมาโดยตลอดอย่างหาที่สุดมิได้

ประกาศรี โภธิทอง

บทคัดย่อ

การศึกษาและพัฒนาารูปแบบผลิตภัณฑ์เครื่องจักรสานผักตบชวา ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาความต้องการของผู้บริโภคในการประยุกต์รูปแบบผลิตภัณฑ์ผักตบชวากับวัสดุอื่น เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องจักรสานผักตบชวากับวัสดุอื่น เพื่อประยุกต์ให้เกิดผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่ และศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อผลิตภัณฑ์เครื่องจักรสานผักตบชวาที่ได้รับการพัฒนาแล้ว

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือผู้บริโภคผลิตภัณฑ์และผู้จำหน่ายผลิตภัณฑ์เครื่องจักรสานผักตบชวาในตลาดนัดสวนจตุจักร กรุงเทพฯ เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบเจาะจงโดยแบ่งเป็น 2 กลุ่มดังนี้ กลุ่มที่ 1 กลุ่มตัวอย่างคือผู้บริโภคผลิตภัณฑ์ เพื่อใช้ตอบแบบสอบถามความต้องการในการประยุกต์ผักตบชวากับวัสดุอื่น จำนวน 100 คน กลุ่มที่ 2 กลุ่มตัวอย่างคือผู้บริโภคผลิตภัณฑ์จำนวน 100 คนและผู้จำหน่ายผลิตภัณฑ์ จำนวน 10 คน เพื่อตอบแบบสอบถามความคิดเห็นต่อผลิตภัณฑ์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถามความต้องการในการประยุกต์ผักตบชวากับวัสดุอื่น แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์และแบบสอบถามความคิดเห็นต่อผลิตภัณฑ์ จำนวน 3 ขั้นตอน และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS for windows 9.0ประมวลผล ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ความต้องการจากผู้บริโภคผลิตภัณฑ์แนวทางการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์เครื่องจักรสานผักตบชวา เน้นที่รูปแบบและรูปทรงผลิตภัณฑ์ ร้อยละ 54.3 ชื่นชอบผลิตภัณฑ์เครื่องจักรสานผักตบชวาชนิดย้อมสี/เคลือบเงา ร้อยละ 66.9 เห็นควรประยุกต์ผลิตภัณฑ์เครื่องจักรสานผักตบชวากับวัสดุอื่น ร้อยละ 75.00 และผลิตภัณฑ์เครื่องจักรสานผักตบชวาเมื่อนำมาประยุกต์กับหนังแท้เป็นการสร้างมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์มากที่สุด ร้อยละ 39.6 ต้องการประยุกต์ผลิตภัณฑ์เครื่องจักรสานผักตบชวาลายสก๊อต มากที่สุด

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อผลิตภัณฑ์เครื่องจักรสานผักตบชวาประเภทกระเป๋าจากผู้เชี่ยวชาญ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรกได้แก่ แบบที่ 3 ค่าเฉลี่ย 5.00 แบบที่ 6 และ 8 ค่าเฉลี่ย 4.66 และแบบที่ 1 และ 11 ค่าเฉลี่ย 4.33

ความคิดเห็นต่อผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานผักตบชวาประเภทหมวกจากผู้เชี่ยวชาญ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรกได้แก่ แบบที่ 2 ค่าเฉลี่ย 5.00 แบบที่ 8 ค่าเฉลี่ย 4.66 และแบบที่ 4 ค่าเฉลี่ย 4.33

ความคิดเห็นต่อผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานผักตบชวาประเภทตะกร้าจากผู้เชี่ยวชาญ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรกได้แก่ แบบที่ 4 ค่าเฉลี่ย 5.00 แบบที่ 10 ค่าเฉลี่ย 4.33 และแบบที่ 7 ค่าเฉลี่ย 4.00

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของผู้บริโภคผลิตภัณฑ์ และ ความคิดเห็นของผู้จำหน่ายผลิตภัณฑ์ เครื่องจักสานผักตบชวาในตลาดนัดสวนจตุจักรกรุงเทพฯ โดยเรียงตามลำดับ

ผลิตภัณฑ์กระเป๋าได้แก่รูปแบบ ที่ 1 ค่าเฉลี่ย 4.55 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .50 และได้แก่ รูปแบบ ที่ 5 ค่าเฉลี่ย 4.40 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .51

ผลิตภัณฑ์หมวกได้แก่รูปแบบ ที่ 3 ค่าเฉลี่ย 4.64 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .52 และได้แก่ รูปแบบ ที่ 3 ค่าเฉลี่ย 4.70 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .48

ผลิตภัณฑ์ตะกร้าได้แก่รูปแบบ ที่ 2 ค่าเฉลี่ย 4.59 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .49 และได้แก่ รูปแบบ ที่ 2 ค่าเฉลี่ย 4.70 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .48

Abstract

The objectives of this study were to study the consumers' demand in applying water hyacinth with other materials basketry format and to develop and make new format products from water hyacinth with other materials and to study the opinion in developed water hyacinth basketry products.

The participants in this study were water hyacinth basketry consumers and distributors at Jatujak Market that were chosen by purposive sampling and divided in 2 groups. The first was 100 water hyacinth basketry consumers who were asked to finish water hyacinth with other materials basketry applying requirement questionnaire. And the last was 100 water hyacinth basketry consumers and 100 water hyacinth basketry distributors who were asked to finish product questionnaire.

The instruments in this study were requirement in applying water hyacinth with other materials basketry questionnaire, product design and development specialist interview and questionnaire, 3 steps. And analyzed data with SPSS for window 9.0 to evaluate percentage, mean and standard deviation.

The conclusions of this study as follow :

unit 1 : The consumers' demand to consume water hyacinth basketry product by emphasis on product format and pattern 54.3%. Satisfying sort of dye/gloss water hyacinth basketry 66.9%. Approving of water hyacinth with other materials basketry applying 75.00% and applying water hyacinth basketry product with cuir could make the highest added-value. And 39.6% requiring to apply crossbarred waterhyacinth basketry.

unit 2 : The specialist's opinion with water hyacinth basketry bag by descending order. The 3 firstling were format 3 mean 5.00, format 6 mean 4.66 and format 1 mean 4.33, respectively.

The specialist's opinion with water hyacinth basketry bonnet by descending order. The 3 firstling were format 2 mean 5.00, format 8 mean 4.66 and format 4 mean 4.33, respectively.

The specialist's opinion with water hyacinth basketry basket by descending order. The 3 firstling were format 4 mean 5.00, format 10 mean 4.66 and format 7 mean 4.33, respectively.

unit 3 : The water hyacinth basketry consumers and distributors' at Jatujak Market opinion in order.

Bag product, format 1 mean 4.55, standard deviation .50 and format 5 mean 4.40, standard deviation .51

Bonnet product, format 3 mean 4.64, standard deviation .52 and format 3 mean 4.70, standard deviation .48

Basket product, format 2 mean 4.59, standard deviation .49 and format 2 mean ,4.70 standard deviation .48

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ.....	ก
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญรูปประกอบ.....	ฌ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความสำคัญและที่มาของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวข้อง	6
ความรู้ทั่วไปที่เกี่ยวกับเครื่องจักรสาน.....	6
เครื่องจักรสานผักตบชวา.....	15
วัสดุที่นำมาประยุกต์กับผลิตภัณฑ์ผักตบชวา.....	25
การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์.....	57
ความเป็นมาตรฐานผลิตภัณฑ์.....	70
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	71
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	75
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	75
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	75
กระบวนการพัฒนาผลิตภัณฑ์.....	76
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	77
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	78

สารบัญ (ต่อ)

4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	79
5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	98
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	98
ขอบเขตของการวิจัย.....	98
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	98
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	99
กระบวนการพัฒนาผลิตภัณฑ์.....	99
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	101
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	101
สรุปผลการวิจัย.....	102
อภิปรายผลการวิจัย.....	103
ข้อเสนอแนะ.....	105
บรรณานุกรม.....	106
ภาคผนวก.....	108
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ.....	109
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	113
ภาคผนวก ค การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมSPSS	133
ภาคผนวก ง ภาพผลิตภัณฑ์ผักตบชวา	145
ประวัติผู้วิจัย.....	150

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	มอดชนิตต่าง ๆ ที่ทำลายหวายและการป้องกันโดยทั่วไป	35
2	ข้อมูลส่วนตัวผู้บริโภคมลิตภัณฑ์	79
3	ความต้องการประยุกต์ผลิตภัณฑ์เครื่องจักรสานผักตบชวาด้านลวดลาย	82
4	ความคิดเห็นต่อผลิตภัณฑ์เครื่องจักรสานผักตบชวากระเป๋าคจากผู้เชี่ยวชาญ	83
5	ความคิดเห็นต่อผลิตภัณฑ์หมวกจักรสานผักตบชวาจากผู้เชี่ยวชาญ	86
6	ความคิดเห็นต่อผลิตภัณฑ์เครื่องจักรสานผักตบชวาตะกร้าจากผู้เชี่ยวชาญ	89
7	ข้อมูลส่วนตัวของผู้บริโภคมลิตภัณฑ์และผู้จำหน่ายผลิตภัณฑ์	92
8	ความคิดเห็นของผู้บริโภคมลิตภัณฑ์และผู้จำหน่ายผลิตภัณฑ์เครื่องจักรสาน ผักตบชวาต่อผลิตภัณฑ์กระเป๋าค	94
9	ความคิดเห็นของผู้บริโภคมลิตภัณฑ์และผู้จำหน่ายผลิตภัณฑ์เครื่องจักรสาน ผักตบชวาต่อผลิตภัณฑ์หมวก	95
10	ความคิดเห็นของผู้บริโภคมลิตภัณฑ์และผู้จำหน่ายผลิตภัณฑ์เครื่องจักรสาน ผักตบชวาต่อผลิตภัณฑ์ตะกร้า	96

สารบัญรูปประกอบ ห้ามฉีก ตัด หรือทำให้เสียหาย

ผู้ใดพบเห็น กรุณาส่งคืนได้ที่

โทรศัพท์ 0-2549-3079 หน้า

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ

มทร.ธัญบุรี 14

ต.คลองหก อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี 12160

รูปที่		
1	ภาพการจักสาน	
2	รวมภาพการจักสาน	
3	ผักตบชวา	
4	การเตรียมก้านผักตบชวา	21
5	ลดลายการสานผลิตภัณฑ์ผักตบชวา	25
6	หนังสือตัวอย่างชนิดต่างๆ	44
7	เครื่องมือตอกลาย	46
8	ชิ้นงานกระเป๋าหนังตอกลาย	48
9	การปั่นโดยแป้นหมุน	49
10	เครื่องปั่นดินเผาเกาะเกร็ด	50
11	อุปมากระบวนการวิธีการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์	59
12	แบบจำลอง กระบวนการออกแบบเบื้องต้น	62
13	แบบจำลอง กระบวนการออกแบบรายละเอียด	62
14	ตารางการจำแนกผลิตภัณฑ์	64
15	โซนเครื่องจักสานภายในตลาดนัดสวนจตุจักร	70
16	ร้านสุตินาโครงการ 7 ภายในตลาดนัดสวนจตุจักร	71
17	กระเป๋าผักตบชวา	146
18	หมวกผักตบชวา	147
19	ตะกร้าผักตบชวา	148